

CHRISTENUNIE-RAADSLID TJITSCHE KUIPER
OVER HAAR LEVEN IN AMSTERDAM:

‘De stad heeft ons dichter bij God gebracht’

Vanaf de pont over het IJ is het zo'n tien minuten lopen naar de voormalige directeurswoning aan de Adelaarsweg in Amsterdam-Noord. Een rij fietsen in de tuin verradt de aanwezigheid van studenten. ChristenUnie-raadslid Tjitske Kuiper woont met haar man Roel op de benedenverdieping. Elke woensdagavond eten ze met hun medebewoners aan de lange tafel in de woonkamer. Dan gaat de Bijbel open en wordt er gepraat, over het leven in de stad, studeren en geloven.

I langer hadden ze het op hun hart om iets voor studenten te betekenen, toen ze hun oog op het leegstaande huis lieten vallen, maar financieel kregen ze het niet rond. Uiteindelijk kocht de diaconie van de Protestantse Kerk het huis en verhuurde het aan hen, de woongemeenschap kwam in zicht. Sinds 2014 wonen Tjitske en Roel met tien studenten en (meestal) een jongvolwassen stel in het sfeervol ingerichte klassieke pand en vormen ze woongemeenschap Good Luck.

'Wij hoorden ooit bij de doelgroep die we nu bedienen,' vertelt Tjitske aan de lange tafel. 'Ik kwam als meisje van achttien uit Friesland om Diëtetiek te studeren, Roel is geboren in Overijssel en studeerde Geschiedenis. Dan is de stad een heel andere wereld. Als christen stort je je liever niet rücksichtslos in het studentenleven, je vraagt je eerst af wat je er eigenlijk van vindt. In onze woongemeenschap denken we samen na over hoe je als christen in het leven wilt staan en wat je voor de stad kunt betekenen. Van daaruit gaan ze hun eigen weg in de stad.'

Sterker

Tjitske werd geboren op een boerderij in het Friese Siegerswoude en verhuisde na het overlijden van haar vader naar Drachten. 'Ik heb al jong geleerd om te overleven. Toen mijn vader stierf, was ik zeven; mijn vier broers en zussen waren een stuk ouder. Psychisch en lichamelijk is mijn moeder er nooit goed overheen gekomen, dat heeft mijn jeugd ingewikkeld gemaakt. Bij haar kon ik niet echt terecht met mijn problemen, ze had al verdriet genoeg aan haar hoofd, dacht ik. Mijn periode van kind-zijn was voorbij. Alles waar je niet aan

onderdoor gaat, daar word je sterker van. Dat hoort wel bij mij. Als er gezegd wordt dat iets niet kan, dan ga ik het gewoon doen. Ik zal dan wel eens wat laten zien. Mijn ouders waren laag opgeleid, alleen Lagere School. Ik hoorde bij een groep die we nu de kansarmen noemen, ik kan me daar veel bij voorstellen. Omdat ik goed kon leren mocht ik naar het VWO, in Drachten kon ik naar de bibliotheek. Ik leefde in twee werelden, die van thuis en die van de scholieren, maar ik vond m'n draai wel. We waren Christelijk Gereformeerd, vrij behoudend. Het was een warme gemeenschap met veel jongeren. Dat heeft mij het geloof gebracht. Al jong voelde ik me dicht bij God.'

Vanzelfsprekendheid

Op het VWO had Tjitske een vriendje dat in Amsterdam studeerde. Vlak voordat ze hem zou volgen, ging de verkering uit. Verdraaid, dacht ik, maar ik ga toch. Ik werd al snel verliefd op de stad. Als ik onder het

>>

Tjitske Kuiper-de Haan (1962) woont samen met haar man Roel in de woongemeenschap voor studenten Good Luck in Amsterdam-Noord. In het voorjaar van 2021 volgde ze Don Ceder op als raadslid voor de ChristenUnie in Amsterdam. Sinds 2018 was ze al betrokken bij het raadswerk als commissielid. Na de verkiezingen van 18 maart neemt ze afscheid van de lokale politiek en pakt ze haar baan weer op: adviseur voor lokale afdelingen op het partijbureau van de CU. Tjitske was diaken in Hoop voor Noord, een multiculturele kerk in Amsterdam-Noord en is lid van de Raad van Toezicht van Stichting Tot Heil des Volks.

» ‘Ik werd al snel verliefd op de stad’ «

Rijksmuseum doorfietste, dacht ik: hier woon ik, dit is van mij. Ik had onder andere een kamer op de Zwanenburgwal; vanuit de vergaderzaal in de Stopera kan ik het zo zien liggen. Je kunt hier echt jezelf zijn, het maakt niet uit hoe gek je doet. Ik weet nog dat ik een keer op een bankje zat en naar de mensen keek die voorbijkwamen en dacht: wie is er eigenlijk normaal? Wat is normaal? Die vraag kon ik niet beantwoorden, maar ik had ook geen antwoorden op wezenlijke vragen, daarvoor miste ik een kader. Ik was een meisje uit de provincie. Zo zeggen ze dat hier heel arrogant. De wereld van thuis, het gezin en de kerk, is voor veel christelijke studenten zo anders. Wat doe je nu op zondag? Hoor je ergens bij? Het christendom is in de stad niet vanzelfsprekend aanwezig. Aan het vrije zit ook een negatieve kant, alles kan en alles mag hier; Amsterdam is nooit goed in handhaven geweest. Dat weten ze over de hele wereld, het red-light district en de drugs staan in elke reisgids. In dit huis willen we de vanzelfsprekendheid van thuis nog een stukje doortrekken, zodat studenten zich niet verloren voelen in de stad en zich kunnen ontwikkelen in hun christen-zijn.’

Blauwe lucht

Na twee jaar in Amsterdam ontmoet Tjitske Roel. Ze trouwen, er komt een kind en ze gaan de stad uit. ‘Maar ik wist, we komen ooit terug.’ Dat zou verschillende jaren duren. Eerst is er Noordoost-Groningen, waar ze in een psychiatrisch ziekenhuis aan de slag kan. ‘We gingen in Delfzijl wonen. Onze weg leidde daarna van Barneveld naar IJsselstein en via Eck en Wiel weer naar Barneveld. Ondertussen hebben we met het gezin zeven maanden in Amerika gewoond, in Iowa in de Mid-West. Roel was daar gasthoogleraar aan een universiteit. Dat vonden we met ons gezin een mooi avontuur. Het heeft me veel gebracht, vooral de cultuur van optimisme die daar toen heerste. Het weer werkte ook mee, elke dag een blauwe lucht. Je hebt het in ieder geval geprobeerd, je hebt je kansen beetgepakt, zeggen Amerikanen, op het naïeve af. Dat heeft me geholpen om daarna ook weer nieuwe stappen te zetten, zoals de oprichting van Good Luck.’

Twaalf jaar is Tjitske Kuiper raadslid in Barneveld, eerst voor de RPF en later voor de ChristenUnie. ‘Ingeklemd

tussen SGP en CDA, zoals het daar toen ging. Idealen had ik zeker. Ik wilde me bemoeien met de samenleving, mijn eigen visie inbrengen. In de kerk konden vrouwen nog niet echt meedoen naast koffieschenken en de kinderoppas. Ik kon er mijn bestuurlijke talenten niet inzetten. In de politiek was dat destijds wel mogelijk, al was het nog wel een echte mannenwereld, een slangenkul ook. Politiek is uitdagend en boeiend en heeft zo zijn eigen mores. Het gaat om stemmen,

» ‘Wie is er eigenlijk normaal?’ «

winnen en invloed maximaliseren. Het eerste jaar haalde ik nooit de krant, terwijl ik me toch grondig voorbereide. Ik bleek te genuanceerd en moest leren mijn eigen standpunt in te nemen en daarbij te blijven. Politiek is niet voor grijze muizen. Ik zeg altijd: je moet de smerige spelletjes doorzien, maar er niet aan meedoen. In 2010 kon ik wethouder worden, maar we wilden ook naar Amsterdam. De keuze was moeilijk, maar uiteindelijk keerden we toch terug naar deze stad, met een missie.’

Tweederangsburgers

Ook in Amsterdam raakt Tjitske betrokken bij de lokale politiek, in 2018 staat ze tweede op de kandidatenlijst voor de gemeenteraad. Voor de allereerste keer weet de ChristenUnie een zetel te bemachtigen. Als fractievoorzitter Don Ceder in 2021 naar het Binnenhof vertrekt, neemt Tjitske zijn zetel in de Stopera in. Een fulltime baan, twee hele vergaderdagen in de drie weken, en daarnaast commissievergaderingen en werkbezoeken. Van de 45 zetels in de Amsterdamse gemeenteraad bezet de ChristenUnie (CU) er slechts een. Toch denkt Tjitske verschil te kunnen maken. 'Al is het maar de zichtbaarheid. Een CDA-er en een CU-er en daarnaast nog christenen in andere partijen. Het sociaal-christelijke geluid van de CU, dat we opkomen voor wie niet voor zichzelf kan opkomen, is echt onderscheidend. Ik let ook op mijn stijl; als ik iets toezeg, wil ik dat ook nakomen. Elke dag stellen we ons de vraag: waar ligt de nood in de stad en hoe werkt dat door in de dossiers?'

Schrijnend onrecht

We werken veel samen met andere partijen om dingen voor elkaar te krijgen. Met Bij1 zetten we ons bijvoorbeeld in voor ongedocumenteerden. Dat zijn er hier in de stad meer dan tienduizend, mensen die vanuit de Filipijnen of Brazilië op een toeristenvisum hierheen komen en de illegaliteit ingaan. Opgepropt in een veel te dure kamer, houden ze zich in leven als kinderoppas of schoonmaker. Ze werken keihard, vooral om hun kinderen naar school te kunnen laten gaan. Ze willen niet opvallen, doen niets ontoelaatbaars, maar de kinderen kunnen ook niet naar feestjes of zwembles. Ze leven voortdurend in de schaduw, als tweederangsburgers. Tijdens de lockdowns werden deze mensen massaal op straat gezet, de oppas was niet meer nodig. Hun een kamer verhuren is een lucratief verdienmodel, dat zijn de ergste huisjesmelkers. Wat wij doen, is de misstanden aan de kaak stellen en beleid ontwikkelen voor verbetering van hun situatie. Toen een gezin het huis uitgezet dreigde te worden en een van de gezinsleden kanker had, werd er via AT5 aandacht voor gevraagd en heb ik vragen gesteld in de raad. Dit zijn situaties van schrijnend onrecht.'

Een ander voorbeeld is dat de CU met D66 de vraag heeft gesteld: waar zijn de vaders als het gaat om ongewenste zwangerschappen? 'Dat is een opmerkelijke samenwerking, samen met D66 inzetten op zorg voor het leven. Feitelijk pleiten we ervoor om de man in zijn rol als vader serieuzer te nemen. Je zou dit emancipatie van de man kunnen noemen. Wordt hij wel op die manier benaderd door de GGD en de SOA-kliniek? Wordt hij als man wel serieus genomen? Zo kun je iets concreets bereiken door verbindingen te leggen met partijen die er heel anders inzitten.'

'De liberale benadering is er altijd geweest: mensen redden zich wel en categorieën waarvoor dat niet zo is, helpen we. Maar de grootste schuldenlast ontstaat door de overheid zelf. Voor veel mensen is de overheid een vijand. Dat begint al als kinderen in de bosjes spelen en een hut bouwen. De gemeente? Dat zijn de mannen die je hut komen afbreken, omdat die daar niet mag staan. Veel mensen zijn gefrustreerd geraakt in het contact met de overheid. De coronatijd maakt dit alles nog pregnanter. Veel Groningers zijn woedend door de schade aan hun huizen, anderen door de misstanden in de toeslagenaffaire. Zij zien de democratie niet meer als iets om te koesteren en laten zich gemakkelijk op sleeptouw nemen als politici hun onlustgevoelens weten te verwoorden. Dat de overheid hun vijand is geworden, is zeer ernstig. Het maakt ons land vatbaar voor partijen die nog meer tweedracht zaaien.'

» 'Onderneem grote dingen met God' «

Nodig

'In Barneveld woonden we in een hofje, alles voor elkaar, gras gemaaid. We vroegen ons af: en nu? Is dit wat Jezus van ons vraagt? Het was te comfortabel. Dat we hier in de stad een paar uitdagingen opgepakt hebben, heeft ons dichterbij God gebracht. Het is heilzaam en de stad heeft je nodig. De verleiding om te gaan voor een groter huis en een mooiere auto is soms te groot. Dan moet je weg uit die omgeving, uit je comfortzone. Tussen sociale soortgenoten blijven wonen is de gemakkelijkste weg, dat kost je de minste moeite. Mijn advies is: breek daaruit los. Benut de jaren van je leven goed. Je kunt zoveel meer betekenen, en het is eigenlijk zo eenvoudig. Je bijdrage is in zo'n stad op veel plaatsen welkom.'

Toen we hier kwamen wonen zei Jurjen ten Brinke, voorganger in Hoop voor Noord, tegen ons: 'Verwacht grote dingen van God en onderneem grote dingen met God.' Dit motto draag ik met me mee, we krijgen er ontzettend veel voor terug. Durf te leven, in het vertrouwen dat God leidt en zorgt, door moeilijkheden heen. De zon is vandaag weer opgegaan, zou Hij niet voor de rest zorgen? Elke dag waarop je iets gedaan hebt voor een ander, is een goede dag.'

ARIE KOK IS AUTEUR EN JOURNALIST